
DE LA „ALFA” LA GALERIILE „LASCĂR VOREL”

de Dumitru D. Bostan

Pentru că arta în toate manifestările ei reflectă cel mai bine o epocă și pentru că, nu-i așa, o imagine face mai mult decât o mie de cuvinte, necesitatea galeriilor de artă în viața urbei nu poate fi pusă în discuție, căci impactul pe care diferitele manifestări artistice mai mult sau mai puțin *temporare* îl au asupra gustului public poate constitui un bun prilej de dezbateri.

Dacă muzeul de artă ca instituție este depozitarul valorilor artistice pe care timpul le consacră, galeria de artă consemnează în *timp real* pulsul mișcărilor, atitudinilor, tendințelor artistice de tot felul, fiind din acest punct de vedere locul în care se fac văzute *la cald* și într-o succesiune suficient de dinamică evoluțiile personale și preocupările de moment ale artiștilor contemporani.

Expunerea publică a producției artistice de ultim moment este prilejuită de multitudinea de evenimente, unele autoprovocate – ca expoziția de autor sau *personală*, în care artistul nu poate lipsi de la confruntarea lui solitară cu publicul –, altele la care artistul se alătură confracților săi la expoziții colective sau de grup, bienale, saloane, expoziții naționale, majoritatea găzduite de galeriile de artă specializate în astfel de evenimente. Este și cazul Galeriilor de artă „Lascăr Vorel” din Piatra-Neamț, despre a cărei istorie, de câteva decenii, ne vom ocupa în acest scurt articol.

„Un public de toate vârstele a umplut până la refuz sălile noii galerii pietrene de artă «Lascăr Vorel» inaugurată joi la amiază ...”. Așa își începea L. Martin articolul de pe prima pagină a ziarului „Ceahlăul” din 22-24 mai 1993, despre noua galerie de artă¹, numită de către filosoful Gabriel Liiceanu, aflat la deschidere², o *mandală*, un posibil loc de contemplație și de renaștere spirituală³.

¹ L. Martin: *Gabriel Liiceanu la inaugurarea Librăriei Humanitas – Cărțile sunt un mod de a evita nespălarea în ordinea spiritului*, în *Ceahlăul*, anul V, nr. 849, 22-24 mai 1993, p.1-3.

² În același spațiu de inaugura, tot atunci, prima librărie *Humanitas* de la Piatra-Neamț.

³ E. Nicolae, *O mandală la Piatra-Neamț*, în *Acțiunea*, anul III, nr. 253, 21-27 mai 1993, p. 1-3.

Una din primele expoziții deschise la Galeria „Alfă”
și una dintre cele mai recente, de la Galeriile „Lascăr Vorel”

Istoria acestui loc e mai veche însă, și nu se poate vorbi despre Galeriaile „Lascăr Vorel” fără a spune câteva cuvinte despre evoluția vieții culturale nemțene precum și despre cele câteva grupări artistice care au ținut aici capul de afiș vreme de câteva decenii.

La sfârșitul anilor '70 și începutul anilor '80 ai secolului trecut, tinerii artiști nemțeni absolvenți ai institutelor de artă din București, Cluj, Iași sau Timișoara veneau la Piatra-Neamț fie că se întorceau în orașul lor natal, fie că erau repartizați aici, după obiceiul vremii, fie că alegeau să trăiască aici, atracțiile locului fiind nu puțin.

Dintre aceștia amintim nume ca Dumitru Bezem, Doina Dașchievici, Dan Ioan Cepoi, Mircea Ciacăru, Gheorghe „Pif” Diaconu, Vasile Doru Ulian, Mihai Agape, Parasca Agape, Radu Ciontea, Victoria Simionescu, Dumitru Simionescu, Mihai Chiuaru, Augustin Cristea, Romeo Andronic, Florin Zaharescu.

Lor li s-au alăturat în prima și a doua jumătate a anilor '80 artiștii Violeta Dinu, Oana Carmen Stoica, Dinu Huminiuc, Grigore Agache, Cristina Neagu, Camelia Rusu, Mariana Papara, Laurențiu Dumitrașc, Daniel Crețu, Silviu Bejan, Vasile Spătaru, Radu Herțug, Gheorghe „Păstorel” Ioniță, Silvia Barbescu, Dumitru D. Bostan, Gheorge Cuciureanu, Albu Carmen, Ștefan Potop, majoritatea reuniți în „Atelier 35”.

Pe toți îi așteptau aici artiști consacrați, ca Nicolae Milord, Teodor Varahil Moraru, Gheorghe Iliescu, Iulia Hălăucescu, Clement Pompiliu, Safta Pompiliu, Tereza Gogu, Dumitru Irimescu, Petru Petrescu și ceva mai tinerii Vasile Jurje, Mihai Mădescu, Gheorghe Vadana, Constantin Filimon.

La acea epocă Uniunea Artiștilor Plastici din România primea destul de rar noi membri și tinerii artiști nemțeni au sesizat necesitatea firească de a crea în replică grupări artistice locale. Așa s-a înființat la începutul anilor '80 cenaclul tineretului „Alfa” al filialei Neamț a Uniunii Artiștilor Plastici.

Acesta primește în folosință din partea autorităților locale de atunci, un mic spațiu de expunere a creațiilor proprii în Piața Ștefan cel Mare, la nr. 15, spațiu care avea să devină la scurtă vreme Galeria „Alfa”, astăzi Galeriaile de artă „Lascăr Vorel”.

Conform mărturiilor profesorului Gheorghe I. Bunghez, pe la începutul anilor '70 locul a găzduit o farmacie veterinară, apoi subredacția unui ziar central și abia după 1980 galeria de artă „Alfa”, care devine proprietate „mijloc fix” a Teatrului Tineretului din Piatra-Neamț. Într-o lucrare recentă, directorul de atunci al instituției reproduce un „Proiect de program al activității expoziționale de la galeria «Alfa» a Teatrului Tineretului”, pe lista căruia se regăsesc în ordine cronologică, începând cu luna octombrie a anului 1981, câte două săptămâni fiecare, expoziții ca: „Trei scenografii-trei spectacole”; Expoziție de grup a membrilor cenaclului „Alfa”; Expoziție personală Mircea Ciacăru; Expoziție

Galeria „Lascăr Vorel”, extinsă și modernizată

personală de grafică Gheorghe Diaconu; Expoziția tematică „Portretul”; Expoziția personală Gheorghe Vadana; Expoziția personală Doina Dașchievici; Expoziția personală Radu Ceontea; Expoziția de grup „Artiști plastici din România”; Expoziția personală Dan Cepoi; Expoziția de pictură și forme spațiale, Dumitru Simionescu; Expoziție personală Vasile Doru Ulian⁴.

De menționat este că pentru expozițiile de mai mare anvergură, la Piatra-Neamț funcționau în paralel Galeriile „Arta”, un spațiu mai generos și cu o istorie mai veche⁵, pe lângă care Galeria „Alfa” trebuia să fie, așa cum am spune astăzi, o mică sală studio, dinamică, *de proiecte*.

Aici au putut fi văzuți de-a lungul anilor artiștii nemțeni și cei din țară prezentați de critici și scriitori ca Radu Negru, Mihai Ispir, Valentin Ciucă, Victor Ernest Mașek, Cristian Livescu, Emil Nicolae, Lucian Strochi, Adrian Alui Gheorghe și alții.

Galeria a continuat să funcționeze așa până la începutul anilor '90 când, aflându-se deja sub directa coordonare a Complexului Muzeal Județean Neamț, este extinsă și modernizată. Este inaugurată în mai 1993 sub noua denumire de „Galeriile de artă Lascăr Vorel”.

Începând de la această dată, sub egida Complexului Muzeal Județean Neamț și a Uniunii Artiștilor Plastici s-a desfășurat o serie întreagă de expoziții ale filialei UAP Neamț, ale filialelor din țară, artiștilor invitați, saloane de artă, bienale de artă, expoziții ale taberelor de creație, lansări de carte, saloane județene, mari expoziții personale, expoziții de grup și colective, retrospective, etc.

Dintre acestea amintim: expoziția și lansarea de carte a artistului Petru Petrescu, „Pictură și poezie”, din mai 2005; primele două ediții ale salonului absolvenților universităților de artă născuți la Piatra-Neamț, „Dimensiunea umană”; secțiunea de grafică a Bienalei de artă „Lascăr Vorel”; expoziția „Artă și speranță” cu donații ale artiștilor nemțeni, organizată în sprijinul victimelor inundațiilor de pe Valea Bistriței din vara anului 2005; expozițiile anuale dedicate zilelor orașului Piatra-Neamț; Expoziția omagială Iulia Hălăucescu, din aprilie 2008.

Mai expun aici artiștii romășcani Iosif Haidu, Carp Monica, Florin Zaharescu precum și pictorul Mihai Cușmir de la Târgu Neamț.

Dupa 1990 comunitatea artistică a crescut, iar de atunci artiști ca Lucian Tudorache, Dumitru Mosor, Mircea Titus Romanescu, Arcadie Răileanu, Petru Diaconu, Ștefan Iaută, Adrian Bocancea expun cu regularitate la Galeriile de artă „Lascăr Vorel”.

⁴ Gh.I. Bunghez: *Teatrul Tineretului între Dragonul și Piațeta* (1980-1986), Piatra-Neamț, 2010, anexa 56.

⁵ ale căror începuturi sunt consemnate în volumul C.L. Bunghez, *Pasiune și culoare, convorbiri cu Iulia Hălăucescu*, Piatra-Neamț, 2007, p. 211.

COMPLEXUL MUZEAL JUDEȚEAN NEAMȚ
UNIUNEA ARTIȘTILOR PLASTICI DIN ROMÂNIA
GALERIILE "LASCĂR VOREL" IULIE - AUGUST 2006

SALONUL DE VARĂ

UAPN

ANTOANETA BĂDIȚA
TUDOR BĂDIȚA
DUMITRU BEZEM
DUMITRU BOSTAN
MIRCEA RĂZVAN CIACĂRU
GHEORGHE CUCIUREANU
DOINA DASCHIEVICI
GHEORGHE DIACONU
LAURENȚIU DIMIȘCĂ
VIOLETA DINU
CONSTANTIN FILIMON
IULIA HĂLĂUCESCU
DINU HUMINIUC
IRINA IRIMESCU
CIPRIAN ISTRATE
CORINA MARIȘ
PETRU PETRESCU
IOAN POPEI
ȘTEFAN POTOP
ARCADIE RĂILEANU
MIRCEA ROMANESCU
SILVIU ROȘCA
VASILE TRAIȘTARIU
LUCIAN TUDORACHE
GHEORGHE VADANA
FLORIN ZAHARESCU

**PICTURĂ
SCULPTURĂ
GRAFICĂ
ARTĂ DECORATIVĂ**

1

1. Trei generații de artiști reunite cu lucrări pe simezele Galeriilor „Lascăr Vorel”;
2. Imagine de la deschiderea expoziției grupului „4 Plus” (iulie 2008)

Pleiada de tineri absolvenți ai universităților de artă din țară și-au găsit aici, la galeriile „Lascăr Vorel”, potrivit unei bune tradiții, un spațiu potrivit de debut și afirmare. Dintre aceștia nume ca Laurențiu Dimișcă, George Romila, Lucian Gogu Craiu, Silviu Roșca, Corina Mariș, Cătălin Grigoraș, Ciprian Istrate, Cristinel Prisăcaru, Vasile Trăistariu, Ștefan Remus, Irina Irimescu, Mădalin Grigore, Antoaneta Bădița, Tudor Bădița, Raluca Popescu, Dumitrița Stan, Dana Dinu sunt câteva dintre cele mai cunoscute.

Fiind un principal punct de atracție de pe lista obiectivelor Complexului Muzeal Județean, Galeriile „Lascăr Vorel” își au un loc bine definit în conștiința publicului local, obișnuit deja cu dinamică manifestărilor expoziționale, dar și a publicului vizitator „de ocazie” care regăsește aici, în completarea circuitului expozițional oferit de bogata colecție a Muzeului de Artă, o imagine clară a artei contemporane nemțene și nu numai.

FROM „ALFA” TO „LASCĂR VOREL” ART GALLERIES

Abstract

Taken into consideration the fact that art, through all its means of expression, is the one which best reflects a certain time period, the necessity of the art galleries within the life of a town cannot be questioned.

Knowing that the art museum as an institution represents the depository of the artistic values that the time consecrates, the art gallery states *in real time* the pulse of the movements, attitudes and artistic tendencies of all kind. The history of the „Lascăr Vorel” Art Gallery is closely related to the few artistic groups which kept the headlines over the decades. At the beginning of the ‘80s the „Alfa” Art Gallery, as it was named at that time, represented a property of the *Youths Theatre* from Piatra-Neamț. The Art Gallery continued its activity under this form until the beginning of the ‘90s, when entering under the administration of the *Neamț County Museums Complex*, it was expanded and modernized. It was opened in May 1993, under the new name the „Lascăr Vorel Art Galleries”.

Developed as a main attraction within the list of the Neamț County Museums Complex objectives the “Lascăr Vorel” Art Galleries gained their well deserved spot in the conscience of the local audience, as well as of the occasional tourists, who rediscover here, by completing the exhibition circuit offered by the Art Museum, a clear image of the contemporary art from Neamț and not only.